

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Силвия Борисова Димитрова, д.оз.н
Факултет по обществено здравеопазване
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна
Член на научно жури
съгласно Заповед № 1742 от 29.06.2022г.
на Ректора на Медицински университет гр. Плевен

Относно: Конкурс за заемане на академична длъжност „Професор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“ за нуждите на Катедра „Управление на здравните грижи, медицинска етика и информационни технологии“ към Факултет „Обществено здраве“ при Медицински университет-Плевен, обявен в ДВ бр.39 от 27.05.2022 г.

1. Сведения за процедурата

Съгласно Заповед № 1742/ 29.06.2022 г. на Ректора на Медицински университет-Плевен съм включена като външен член на Научното жури. Съгласно Протокол № 1/01.08.2022 г. от проведено първо заседание на Научното жури съм определена да изготвя рецензия по процедурата.

В обявения конкурс участва един кандидат - Доц. Макрета Тодорова Драганова.

Кандидатът е представил прецизно всички необходими документи за участие в конкурса, съответстващи на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитието на академичния състав в МУ-Плевен.

2. Кариерен профил на кандидата

Доц. Макрета Драганова, д.м. придобива полувисше медицинско образование в Полувисш медицински институт – Плевен, по специалност „Медицинска сестра, общ профил“ през 1987г. През 1996г. се дипломира в Югозападен Университет „Неофит Рилски“ гр. Благоевград по специалност „Педагогика на обучението по техника и технологии“, а през 2003г. придобива образователно-квалификационна степен „магистър“ по специалност „Здравни грижи“ във ВМИ гр. Плевен. През 2003г. доц. Драганова придобива специалност по „Медицинска педагогика“, а по-късно и по специалност „Медицинска информатика и здравен мениджмънт“ (2014г.). През 2013г. тя успешно защитава дисертационен труд към Медицински университет – Плевен на тема „Управление на ресурса време на ръководните кадри по здравни грижи в лечебните заведения“ и придобива образователната и научан степен „доктор“ по научната специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“. За периода 2006 – 2008 г. доц. Драганова участва успешно в *The European Academy of Nursing Science in collaboration with the University of York, Maastricht, Dublin and Turku, Summer School for Doctoral Studies.*

Професионалното развитие на доц. Макрета Драганова, д.м. започва като медицинска сестра в Неврохирургична клиника на ВМИ – Плевен (1986 г.). От 1996 г., след успешен конкурс, Макрета Драганова е преподавател по практика в специалност

„Медицинска сестра“ на Медицински колеж – Плевен. През 1998 г. , тя заема длъжността асистент в новооткритата специалност „Здравни грижи“ в МУ – Плевен. В периода 2003-2007 г. е ст. асистент в катедра „Медицинска етика, управление на здравните грижи и информационни технологии“ , а по-късно от 2007–2014 г. и главен асистент в катедра „Медицинска етика, управление на здравните грижи и информационни технологии“ в МУ Плевен. От 2014 г. тя заема длъжността „доцент“ в катедра „Общественоздравни науки“ (до февруари 2022), а към настоящия момент в катедра “Управление на здравните грижи, медицинска етика и информационни технологии” при Факултет “Обществено здраве” на МУ - Плевен. От 2021 г. доц. Макрета Драганова е Зам.-декан „Научна дейност, качество и акредитация“ на ФОЗ, МУ-Плевен.

Доц. Макрета Драганова членува в международни и национални научни и професионални организации, сред които European Public Health Association (EUPHA), European Health Management Association (EHMA), Българска асоциация на професионалистите по здравни грижи, Научно дружество по медицинско образование, Съюз на учените в България, Съюз на специалистите по качество в Р България, Българска асоциация по обществено здраве, Българска асоциация по биоетика и клинична етика.

3. Общо съответствие на кандидатката с изискванията на ПРАС на МУ-Плевен

Представените конкурсни материали за заемане на академичната длъжност „професор“ по специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 Обществено здраве отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитието на академичния състав в МУ–Плевен.

Представените документи от кандидата включват: творческа автобиография; дипломи за висше образование; диплом за ОНС „доктор“; диплом за присъждане на АД „доцент“, свидетелства за призната специалност, авторска справка за съответствие с минималните национални изисквания, списък на публикации и копие от тях, хабилизационен труд, резюмета на трудовете, цитатна справка от Централна медицинска библиотека (ЦМБ), справка от ЦМБ на МУ-София за импакт фактор, справка за изпълнение на минималните национални изисквания и допълнителните изисквания, определени в Правилника за развитието на академичния състав в МУ–Плевен (придружена с доказателства) и други документи удостоверяващи показателите, съгласно регламента за заемане на академична длъжност „професор“ в Медицински университет – Плевен.

Представената справка, показва, че кандидатът за заемане на академичната длъжност „професор“ доц. Макрета Драганова, д.м. отговаря на всички условия и покрива напълно, наукометричните изискванията за заемане на академична длъжност „професор“ (Таблица 1).

Таблица 1. Съответствие с наукометричните изисквания на МУ-Плевен за заемане на академична длъжност „професор“

Група от показатели	Съдържание	Професор ППЗРАСРБ (брой точки)	Макрета Драганова
А	Показател 1: Дисертационен труд за	50	85

	присъждане на образователна и научна степен "доктор"		
В	Показатели 3 или 4: Хабилизационен труд	100	100
Г	Сума от показателите от 5 до 9: Публикации	200	741,5
Д	Сума от показателите от 10 до 12: Цитирания	100	240
Е	Сума от показателите от 13 до края	100	226,6

4. Характеристика на монографичния/хабилизационния труд

Монографичният труд “Актуални аспекти на връзката образование-обучение-практика в здравните грижи”, представлява задълбочен анализ на авторката Макрета Драганова върху проблемите, засягащи актуалните аспекти и проблеми в обучението на специалистите по здравни грижи. В съдържателно отношение трудът е разработен в 14 глави, практически възможности за ефективност в учебния процес, използвана литература и приложения. Представени са всички елементи на учебния процес, вкл. нормативната база, регламентираща обучението, спецификата на обучението в различните специалности от професионалното направление, значимостта на управленските умения за постигане на целите и характеристиките на съвременните субекти на учебния процес. За разработването на своя монографичен труд авторката се опира на 134 източника, от които 114 на кирилица. В обем от 147 страници доц. Макрета Драганова проучва и изследва проблеми, които се пораждат от необходимостта обучението по здравни грижи да отговори на съвременните предизвикателства пред здравеопазването. В този смисъл монографичният труд е много актуален и разрешава важни въпроси, свързани със съвременното медицинско обучение. По структура и обем монографията отговаря на изискванията, посочени в Правилника за научното развитие на академичния състав на МУ-Плевен. Доц. Макрета Драганова умело извежда дискуссионните въпроси, свързани с обучението на здравните специалисти. В монографичния труд са представени собствено разработени ресурси и модели за тяхното прилагане в обучението на студентите. В заключителната част на база проведено собствено проучване и в съответствие с приоритетните области, заложи в Стратегията за развитие на висшето образование в Република България (2021-2030) се предлагат насоки за развитие на обучението в специалностите от професионално направление „Здравни грижи“. На базата на направен анализ се извеждат актуални аспекти на връзката образование-обучение-практика в образователния процес.

Монографията, разработена от доц. Драганова е ценно ръководство за оптимизиране на учебния процес в синхрон с потребностите на практиката и очакванията на потребителите на здравни грижи.

5. Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидатката

Приложените за участие в конкурса публикации и справки, доказват високо качество и международна разпознаваемост на научната продукция на доц. Макрета Драганова, д.м.

За участие в конкурса са представени 66 заглавия. Разпределението им в наукометричен аспект е както следва:

1. Включени в справка по образец, доказваща изпълнение на минималните изисквания

за

заемане на академичната длъжност „професор“, съгласно ЗРАСРБ (41 броя):

- Критерий А, показател 1, Дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ -1 брой;
- Критерий В, показател 3, Монографичен (хабилитационен) труд- 1 брой;
- Критерий Г, показател 6, книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ – 1 брой;
- Критерий Г, показател 7, публикации в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 20 броя;
- Критерий Г, показател 8, публикации в издания с научно рецензиране, нереперирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 16 броя;
- Критерий Е, показател 20, университетски учебник – 2 броя.

2. Извън участващите в доказателствения материал за покриване на минималните изисквания за заемане на академична длъжност „професор“ (25 броя):

- публикации, свързани с дисертационния труд за ОНС „доктор“ -3 броя;
- пълнотекстови публикации в чужди научни списания – 1 брой;
- пълнотекстови публикации в научни издания, реферирани и индексирани – 1 брой;
- Пълнотекстови публикации в нереперирани български научни списания с научно рецензиране или в редактирани колективни томове – 20 броя.

Всички публикации са коректно описани и приложени в пълен обем в електронен формат към материалите по конкурса.

Списанията, в които е публикувала доц. Макрета Драганова имат следния импакт фактор (IF) 1307,034 по данни на Академичната справка:

- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2015 – IF-2,751
- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2014 – IF-2,591
- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2013 – IF-2,459
- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2012 – IF-2,516
- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2011 – IF-2,728
- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2010 – IF-2,267

Официалната справка от Централна медицинска библиотека при Медицински университет – София удостоверява, че списанията про приложения списък на доц. Драганова са реферирани и индексирани в световни бази данни с научна информация – Scopus и/или Web of Science

Качествена характеристика на научно-изследователската работа на доц. Макрета Драганова, д.м.

Доц. Макрета Драганова, д.м.е систематизирала своите научни трудове след заемане на АД „доцент“ в четири направления :

- Управление на времето;
- Управление на здравните грижи;
- Иновативни подходи в здравните грижи – сестрински процес, план за здравни

- грижи, сестринска диагноза;
- Документиране на здравните грижи;
- Обучение на професионалистите по здравни грижи.

Първото направление „Управление на времето“ е представено с 22 заглавия, които анализират основните проблеми на професионалистите по здравни грижи от болничните лечебни заведения, свързани с оползотворяване на работното време. Направената комплексна оценка на три аспекта на управлението на времето - отношението на изследваните лица към ресурса време; представяне на реална картина на извършваните от участниците в проучването дейности и мнението на потребителите на здравни грижи, дава оценка на комплексно изследване сред професионалисти по здравни грижи в лечебни заведения за болнична помощ. На фона на недостига на литература на български език по управление на времето, извършеният задълбочен критичен анализ на специализирана литература е ценен източник за обучението на университетско и следдипломно ниво.

Анализите на ефективното управление на времето, извеждат алгоритъм на поведение и математически мрежов модел за изчисляване на минималния разход на време за постигане на резултата и резерва от време на извършваните дейности в практиката.

Доц. Макрета Драганова допринася за изработване на първите класификации на дейности на професионалисти по здравни грижи, заемащи длъжностите „Главен ръководител на здравните грижи“ и „Старши ръководител на здравни грижи“ в лечебните заведения за болнична помощ, в съответствие с Международната класификация на сестринската практика.

В поредица от публикации е проучван и разработен универсален Алгоритъм за управление на времето за Ръководители по здравни грижи с препоръчителни средства и методи за всяка стъпка.

По второто научно направление „Управление на здравните грижи“ са представени най-голям брой изследвания, които проучват и анализират теориите и моделите за организиране на здравните грижи и ролята на медицинската сестра в процеса на повишаване качеството на предоставяне на здравни грижи. Представена е идеята и възможностите за мотивацията за обучение, приложение на нови подходи и средства в обучението по здравни грижи. Проучена е спецификата на управленския труд в областта на здравните грижи и са анализирани възможностите за приложение на подходи и практики за оптимизиране дейността на професионалистите по здравни грижи с цел повишаване на качеството на предоставяните услуги.

Доц. Драганова, в значителен обем заглавия, извежда елементите на комплексните здравни грижи е и предоставянето на фармацевтични грижи, като доказани клинични, икономически и хуманни ползи при пациенти с хронични заболявания. Анализирани са терапевтичната ефикасност и разходната ефективност на здравни технологии при лечение на социално значими заболявания като елементи на висококачествени здравни грижи.

Особено ценна е направената комплексна оценка на ефективната комуникация с доставчиците на медицински и здравни грижи, неформалните плащания и други аспекти на предоставяните услуги. На база анализ на настоящата ситуация и тенденциите в здравеопазването са предложени възможности за оптимизиране на управлението на здравните грижи.

В третото направление „Иновативни подходи в здравните грижи – сестрински процес, план за здравни грижи, сестринска диагноза“ е анализирана връзката с качеството на предоставяните сестрински грижи. Проучени са теоретичните постановки на сестринския

процес и международния опит в приложението му. Анализирани са възможностите за приложението му в България, като подход за повишаване качеството на здравните грижи.

Изключително ценен е предложеният стандартен план за грижи, изработен в съответствие с медицинската диагноза на пациента, като база за изготвяне на индивидуален план за грижи, адекватен на нуждите на конкретния пациент. Изследван е „План за сестрински грижи“ като научнообоснована методология за приложението на сестринския процес.

Публикациите, включени в направлението проучват иновативните подходи в здравните грижи, като предизвикателство за медицинските сестри у нас и проблемите и насоките при въвеждането им в сестринската практика.

Разглеждани са и въпроси свързани с планирането на грижите като необходимост за предоставяне на качествени и непрекъснати здравни грижи.

В четвъртото направление е разгледана документацията на здравните грижи. Проучен е международния опит в документиране на здравните грижи и са анализирани възможностите за приложението им в практиката на медицинските сестри чрез анализ на възможностите за оптимизиране на съществуващата документация. Поредица от публикации са посветени на международната класификация на сестринската практика като алтернатива за българското сестринство. Доказано е, че изучаването ѝ в базовото сестринско образование у нас ще осигури възможност за избор при адаптирането на световната сестринска наука и практика към нашите условия, което ни поставя в адекватна на европейското сестринство позиция.

Публикациите, включени в **петото направление** „Обучение на специалистите по здравни грижи“, са насочени към анализ на същността на професионално направление „Здравни грижи“, регулираните професии и европейски и национални нормативни регулатори на висшето образование. Доказана е значимостта на методиката в процеса на обучение, предвид спецификата на практическото обучение в различните специалности от професионално направление „Здравни грижи“ и различните модели на субектите в учебния процес. Разгледана е проблематиката на дистанционното обучение, реализирано през последните години във висшите медицински училища, предимства и недостатъци пред класическата форма на обучение.

Приемам научните приноси, посочени систематизирано в справката на кандидата.

Доц. Макрета Драганова, участие в международни, национални и регионални научни форуми. Трудовете са публикувани в реномирани научни издания в чужбина и у нас, като: *Trakia journal of science*, *European Journal of Public Health*, *Journal of Biomedical and Clinical Research*, *Scripta Scientifica Medica*, *Обща медицина*, *Социална медицина*, *Здравни грижи*, *Сестринско дело*, *Издателски център МУ – Плевен* и др.

Към документите по конкурса е представена справка на Централната медицинска библиотека за 90 български цитации и 4 в чужди бази данни.

3. Учебно-преподавателска дейност

От представените документи е видно, че Доц. Макрета Драганова, д.м. има 23-годишен научно-преподавателски стаж в Медицински университет – Плевен. Участва в преподаването на специалности във факултетите по „Медицина“, „Обществено здраве“, „Здравни грижи“ и Медицински колеж – Плевен. Учебната натовареност през последните 3 учебни години (от 2019/20 г. до 2021/22 г.) е съответно 1120.0, 1031.0, 898.4 (в еквивалентни часове). Активно е участието на доц. Драганова в ръководство на докторанти – 120.0.

учебни години (от 2019/20 г. до 2021/22 г.) е съответно 1120.0, 1031.0, 898.4 (в еквивалентни часове). Активно е участието на доц. Драганова в ръководство на докторанти – 120.0.

4. Лични впечатления

Познавам лично кандидата доц. Макрета Драганова от съвместната ни научно преподавателска дейност. Ценя високо нейната целенасоченост, прецизност, интелигентност, трудолюбие и стремеж за усъвършенстване. Доц. Драганова се откроява с изключителна лоялност, коректност във взаимоотношенията и изследователската дейност.

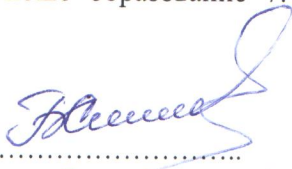
Заклучение

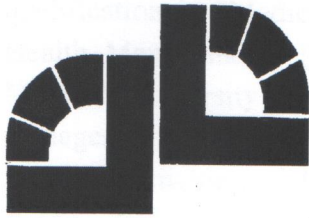
Съгласно критериите за оценяване на кандидатите за заемане на академична длъжност „професор“ в Медицински университет – Плевен, доц. Макрета Драганова, д.м. отговаря на условията и задължителните количествени критерии и наукометрични показатели за заемане на академична длъжност „професор“. Кандидатът в конкурса представя необходимия брой научни трудове, като в тях се открояват значими теоретични и приложни приноси. Изследователската дейност представя значими достижения в науката и практиката.

След като се запознах подробно с предоставената ми документация и направих анализ на професионалната квалификация, научно-изследователската и учебно-преподавателската дейност на участника в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ по „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, считам, че доц. Макрета Тодорова Драганова, д.м. напълно отговаря на всички изисквания.

Имайки предвид гореизложеното напълно убедено давам положителна оценка и препоръчвам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват **доц. Макрета Тодорова Драганова, д.м. да заеме АД „Професор“ в Медицински университет – Плевен** по специалност „Социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията“, професионално направление 7.4. Обществено здраве, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

29.09.2022г.
гр. Варна

Член на научното жури:
/проф. Силвия Борисова, д.оз.н/

DIALOGUE PLUS LTD

CONFERENCE INTERPRETERS, TRANSLATORS,
INFORMATION SPECIALISTS

OFFICE: 1000 Sofia, 22 Venelin Str., Tel.: (++359 2) 980 54 46

Fax:(++359 2)986 28 51 E-mail: dialog@dialog-bg.com, www.dialog-bg.com

Translation from Bulgarian

REVIEW

by Prof. Silviya Borisova Dimitrova, ,PhD,DSc
Faculty of Public Health,
Medical University "Prof. Dr. Paraskev Stoyanov" - Varna
Member of the Scientific Jury
according to Order No. 1742 of 29.06.2022.
of the Rector of the Medical University of Pleven

Subject: Competition for the academic position of Professor in the field of higher education 7. Healthcare and sports, professional field 7.6. Public Health, specialty "Social Medicine and Organization of Healthcare and Pharmacy" for the needs of the Department "Management of Health Care, Medical Ethics and Information Technologies" at the Faculty of Public Health of the Medical University of Pleven, announced in State Gazette, No. 39 of 27.05.2022

1. Information on the procedure

According to Order № 1742/ 29.06.2022 of the Rector of Medical University -Pleven I am included as an external member of the Scientific Jury. According to Protocol No. 1/01.08.2022 from the first meeting of the Scientific Jury, I have been appointed to prepare a review of the procedure.

One candidate - Assoc. Prof. Makreta Todorova Draganova, participated in the announced procedure.

The candidate has precisely submitted all the necessary documents for participation in the competition, corresponding to the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Implementing Regulations thereof, and the Regulations on the Development of the Academic Staff (RDAS) in the Medical University of Pleven.

2. Career Profile of the Candidate

Assoc. Prof. Makreta Draganova, PhD, acquired a semi-higher medical education at the Medical College of Pleven, majoring in "Nurse, general profile" in 1987. In 1996 she graduated from Southwestern University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, majoring in "Pedagogy of the training in equipment and technology", and in 2003 she obtained the educational and qualification degree (EQD) "Master" in the specialty "Health care" in the Higher Medical Institute (HMI) of Pleven. In 2003, Assoc. Prof. Draganova obtained

qualification in "Medical Pedagogy" and later a qualification in "Medical Informatics and Health Management" (2014). In 2013, she successfully defended her dissertation at the Medical University of Pleven on "Management of the time resource of the healthcare management personnel in medical institutions" and got a PhD in the scientific specialty "Social Medicine and Organization of Health and Pharmacy". In the period 2006 – 2008, Assoc. Prof. Draganova successfully participated in *The European Academy of Nursing Science in collaboration with the University of York, Maastricht, Dublin and Turku, Summer School for Doctoral Studies*.

The professional development of Assoc. Prof. Makreta Draganova, PhD, started as a nurse at the Neurosurgical Clinic of HMI – Pleven (1986). Since 1996, after a successful competition, Makreta Draganova has been an applications lecturer in "Nursing" at the Medical College of Pleven. In 1998, she took the position of Assistant Professor in the new program "Health Care" at the Medical University of Pleven. In the period 2003-2007, she was Senior Assistant Professor at the Department of Medical Ethics, Healthcare Management and Information Technologies and later, between 2007 and 2014, she was Chief Assistant Professor at the Department of Medical Ethics, Healthcare Management and Information Technologies at the Medical University of Pleven. Since 2014 she holds the position of Associate Professor at the Department of Public Health Sciences (until February 2022) and at the Department of Health Care Management, Medical Ethics and Information Technologies at the Faculty of Public Health of the Medical University of Pleven. Since 2021, Assoc. Prof. Makreta Draganova is Deputy-Dean in charge of "Scientific Activity, Quality and Accreditation" of the Faculty of Public Health at the Medical University of Pleven.

Assoc. Prof. Makreta Draganova is a member of international and national scientific and professional organizations, including the European Public Health Association (EUPHA), the European Health Management Association (EHMA), the Bulgarian Association of Health Care Professionals, the Scientific Society of Medical Education, the Union of Scientists in Bulgaria, the Union of Quality Specialists in the Republic of Bulgaria, the Bulgarian Association of Public Health, the Bulgarian Association of Bioethics and Clinical Ethics.

3. General compliance of the candidate with the requirements of the RDAS of MU-Pleven

The submitted competition materials for the academic position of "Professor" in "Social Medicine and Organization of Health and Pharmacy" in the higher education field 7. Health and Sports, occupational field 7.4 Public health, meet the requirements of the Law on Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, its Implementing Regulations, and the Regulations for Development of the Academic Staff in the Medical University of Pleven.

The documents submitted by the candidate include: creative CV; diplomas for higher education; PhD diploma; diploma for awarded academic position of "Associate Professor", certificates of granting qualification, authors' report on compliance with the minimum national requirements, a list of publications and copies thereof, habilitation work, summaries

of works, a citation report from the Central Medical Library (CMB), a statement from the CMB of the Medical University-Sofia on the impact factor, a statement on the fulfilment of the minimum national requirements and the additional requirements specified in the Regulations for the development of the academic staff in the Medical University of Pleven (accompanied by evidence), and other documents certifying the indicators, according to the regulation for holding the academic position "Professor" at the Medical University of Pleven.

The submitted report shows that the candidate for the academic position of "Professor", Assoc. Prof. Makreta Draganova, PhD meets all the conditions and completely covers the scientific requirements for the academic position of Professor (Table 1).

Table 1. Compliance with the anucometric requirements of the Medical University of Pleven for the academic position of "Professor"

Indicator group	Contents	Professor IRLDASRB (Number of points)	Makreta Draganova
A	Indicator 1: PhD Dissertation	50	85
B	Indicators 3 or 4: Habilitation work	100	100
D	Sum of Indicators 5 to 9: Publications	200	741.5
E	Sum of Indicators 10 to 12: Citations	100	240
F	Sum of indicators from 13 to the end	100	226.6

4. Characteristics of the monographic/habilitation work

The monographic work "Current aspects of the education-training-practice relationship in health care" is an in-depth analysis by the author Makreta Draganova on the problems concerning the current aspects and issues in the training of health care professionals. In terms of content, the work is developed in 14 chapters, practical opportunities for effectiveness in the learning process, references, and annexes. All elements of the learning process are presented, incl. the normative basis regulating the training, the specifics of the training in the different specialties of the professional field, the importance of the management skills for achieving the goals and characteristics of the modern subjects of the learning process. For the development of her monographic work, the author draws on 134 sources, of which 114 in Cyrillic. In a volume of 147 pages, Assoc. Prof. Makreta Draganova investigates and examines problems that arise from the need for health care training to respond to modern health challenges. In this sense, monographic work is very up-to-date and addresses important issues related to modern medical training. The structure and volume of the monograph meets the requirements set out in the Regulations for the Scientific Development of the Academic Staff of the Medical University of Pleven. Assoc. Prof. Makreta Draganova skilfully brings up the discussion questions related to the training of health professionals. The monographic work presents own developed resources and models for their application in the training of students. The conclusion section offers guidelines for the development of training in the specialties from the professional field "Health care", based on own research and in

accordance with the priority areas set out in the Strategy for the Development of Higher Education in the Republic of Bulgaria (2021-2030). On the basis of an analysis, current aspects of the education-training-practice relationship in the educational process are presented.

The monograph developed by Assoc. Prof. Draganova is a valuable guide for optimizing the learning process in line with the needs of practice and the expectations of healthcare users.

5. General characteristics of the research and applied research activities of the candidate

The publications and references enclosed for participation in the competition prove the high quality and international recognition of the scientific production of Assoc. Prof. Makreta Draganova, PhD

66 titles were submitted for participation in the competition. Their distribution in a measure of scientific influence aspect is as follows:

1. Included in a template report proving the fulfilment of the minimum requirements for taking the academic position of "Professor" in accordance with the LDASRB (41):
 - Criterion A, Indicator 1, PhD Dissertation -1;
 - Criterion C, Indicator 3, Monographic (habilitation) work- 1;
 - Criterion D, Indicator 6, a book based on a defended PhD dissertation – 1;
 - Criterion D, Indicator 7, publications in scientific journals referenced and indexed in world-renowned databases with scientific information – 20;
 - Criterion D, indicator 8, publications in scientific peer-reviewed journals, unreferenced in world-renowned scientific information databases – 16;
 - Criterion E, indicator 20, university textbook – 2.
2. Other than those participating in the evidence to meet the minimum requirements for the academic position of Professor (25):
 - publications related to the PhD dissertation – 3;
 - full text publications in foreign scientific journals – 1;
 - full text publications in scientific journals, referenced and indexed – 1;
 - full text publications in non-referenced Bulgarian peer-reviewed scientific journals or in edited collective volumes – 20.

All publications are correctly described and enclosed in full in electronic format to the competition materials.

The journals in which Assoc. Prof. Makreta Draganova published have the following impact factor (IF) 1307,034 according to the Academic Reference:

- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2015 – IF-2,751
- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2014 – IF-2,591
- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2013 – IF-2,459

- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2012 – IF-2,516
- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2011 – IF-2,728
- EUROPEAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2010 – IF-2,267

The official report from the Central Medical Library at the Medical University – Sofia certifies that the journals in the enclosed list of Assoc. Draganova are referenced and indexed in global databases with scientific information – Scopus and/or Web of Science

Qualitative characteristic of the scientific research work of Assoc. Prof. Makreta Draganova, PhD

Assoc. Prof. Makreta Draganova, PhD, has systematized her scientific works after taking up the position of AD "Associate Professor" in four groups:

- Time management
- Management of health care;
- Innovative approaches in health care – nursing process, health care plan, nursing diagnosis;
- Documentation of health care;
- Training of health care professionals.

The first group, "Time Management", is presented with 22 titles that analyse the main problems of healthcare professionals from hospitals which concern the utilization of the working hours. The comprehensive assessment of three aspects of time management - the attitude of the respondents to the time resource; presentation of a realistic picture of the activities carried out by the respondents and the opinion of the health care users, provides an assessment of a comprehensive study among health care professionals in hospital care institutions. Against the backdrop of the shortage of literature in Bulgarian language on time management, the conducted in-depth critical analysis of specialized literature is a valuable source for the education at university and postgraduate level.

The analyses of effective time management infer a behavioural algorithm and a mathematical network model for calculating the minimum time consumption to achieve the result and a time reserve of the activities carried out in practice.

Assoc. Prof. Makreta Draganova contributes to the development of the first classifications of activities of health care professionals holding the positions of "Chief Manager of Healthcare Services" and "Senior Manager of Healthcare Services" in hospital care facilities, in accordance with the International Classification of Nursing Practice.

In a series of publications, a universal Time Management Algorithm for Managers of Healthcare Services has been studied and developed, with recommended tools and methods for each step.

In the second scientific group, "Health Care Management", the highest number of research looking at and analysing the theories and models for organization of health care and the role of the nurse in the process of improving the quality of health care provision. The idea and the opportunities for motivation for training, application of new approaches and tools in health care training, are presented. The specifics of the management work in the field of health care have been studied and the opportunities for applying approaches and practices to

optimize the activity of health care professionals in order to improve the quality of the services provided have been analysed.

Assoc. Prof. Draganova, brings out, in a significant number of titles, the elements of comprehensive health care and the provision of pharmaceutical care as proven clinical, economic and human benefits in patients with chronic diseases. Therapeutic efficacy and cost-effectiveness of health technologies in treatment of socially significant diseases are analysed as elements of high-quality health care.

The comprehensive assessment of effective communication with medical care and health care providers, informal payments and other aspects of the services provided is particularly valuable. On the basis of an analysis of the current situation and trends in healthcare, opportunities for optimizing the management of healthcare are proposed.

In the third group, "Innovative Approaches in Health Care – Nursing Process, Health Care Plan, Nursing Diagnosis", the relationship with the quality of nursing care provided is analysed. The theoretical considerations of the nursing process and the international experience in the application of the nursing process are studied. The possibilities for its application in Bulgaria as an approach for improving the quality of healthcare are analysed.

The proposed standard care plan, developed in accordance with the medical diagnosis of the patient, is extremely valuable as a basis for the preparation of an individual care plan adequate to the needs of the specific patient. A "Nursing Plan" was studied as a science-based methodology for the application of the nursing process.

The publications included in the group study innovative approaches in health care as a challenge for nurses in Bulgaria, and the problems and guidelines in their introduction in nursing practice.

Issues related to the planning of care as a requirement for the provision of quality and continuous health care are also addressed.

In the fourth group, the documentation of health care is examined. The international experience in documenting health care has been studied and the possibilities for its application in the practice of nurses through analysis of the possibilities for optimization of the existing documentation have been analysed. A series of publications are devoted to the international classification of nursing practice as an alternative for the Bulgarian nursing. It has been proven that studying the classification in basic nursing education in Bulgaria will provide an opportunity for choice in adapting the world nursing science and practice to our conditions, which puts us in a position adequate to European nursing.

The publications included in **the fifth group**, "Training of health professionals", are aimed at analysing the nature of the professional field of "Health care", regulated professions and European and national regulations on higher education. The importance of the methodology in the training process has been proven, given the specifics of the practical training in the different specialties of the professional field "Health care" and the different models of the subjects in the learning process. The problem of distance learning implemented realized in recent years in higher medical schools, the advantages and disadvantages over the classical form of training, are discussed.

I accept the scientific contributions set out in a systematic way in the candidate's report.

Assoc. Prof. Makreta Draganova, participation in international, national and regional scientific forums. The works have been published in renowned scientific journals abroad and in Bulgaria, such as: Trakia journal of science, European Journal of Public Health, Journal of Biomedical and Clinical Research, Scripta Scientifica Medica, General Medicine, Social Medicine, Health Care, Nursing, Publishing Centre of MU-Pleven, etc.

A reference from the Central Medical Library for 90 Bulgarian citations and 4 in foreign databases is submitted with the competition documents.

3. Teaching activities

It is evident from the submitted documents that Assoc. Prof. Makreta Draganova, PhD, has 23 years of scientific and teaching experience at the Medical University of Pleven. She participates in the teaching of subjects in the faculties of Medicine, Public Health, Health Care, and Medical College – Pleven. The teaching workload in the past 3 academic years (from 2019/20 to 2021/22) is 1120.0, 1031.0, 898.4 (in equivalent hours) respectively. The participation of Assoc. Prof. Draganova in the management of doctoral students – 120.0.

4. Personal impressions

I know the candidate Assoc. Prof. Makreta Draganova personally from our joint scientific and teaching activity. I appreciate her purposefulness, precision, intelligence, diligence and striving for improvement. Assoc. Prof. Draganova stands out with exceptional loyalty, correctness in relations and research.

Conclusion

According to the criteria for evaluation of candidates for the academic position of "Professor" at the Medical University of Pleven, Assoc. Prof. Makreta Draganova, PhD, meets the conditions and the mandatory quantitative criteria and scientific indicators for taking the academic position of "Professor". The candidate in the competition presents the necessary number of scientific works, which highlight significant theoretical and applied contributions. The research activity presents significant achievements in science and practice.

After I got acquainted in detail with the documentation I was given and made an analysis of the professional qualification, research and teaching activities of the participant in the competition for the academic position of "Professor" in "Social Medicine and Organization of Health and Pharmacy", I believe that Assoc. Prof. Makreta Todorova Draganova, PhD, fully meets all requirements.

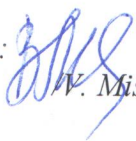
In view of the above, I am fully convinced to give a positive assessment and recommend to the honourable members of the Scientific Jury to vote for **Assoc. Prof. Makreta Todorova Draganova, PhD, to take the academic position of "Professor" at the Medical University of Pleven** in the speciality "Social Medicine and Organization of Healthcare and Pharmacy", professional field 7.4. Public health, field of higher education 7. Healthcare and sports.

29.09.2022
City of Varna

Member of the scientific jury:
/Prof. Silviya Borisova, PhD, DSc./

The undersigned, Ventseslava Mihaylova Mishlyakova, hereby certify that I translated the attached document (Review) from the Bulgarian into the English Language, and that this is a true and correct translation, rendered to the best of my ability. The translation consists of 8 (eight) pages.

Translator:

V. Mishlyakova

